

Sygn. akt I ACa 752/14

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 19 listopada 2014 r.

Sąd Apelacyjny w Warszawie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący – Sędzia SA Romana Górecka

Sędzia SA Bogdan Świerczakowski (spr.)

Sędzia SO (del.) Hanna Wawrzyniak

Protokolant st. sekr. sąd. Joanna Baranowska

po rozpoznaniu w dniu 19 listopada 2014 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.

przeciwko M. H. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanej

od wyroku Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie

z dnia 20 września 2013 r.

sygn. akt II C 1393/12

1. ***oddala apelację;***

2. ***zasądza od M. H. (1) na rzecz (...) spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu w postępowaniu apelacyjnym.***

3. ***przyznaje na rzecz radcy prawnego P. K. ze środków Skarbu Państwa – Sądu Okręgowego Warszawa – Praga w Warszawie kwotę 7.200 (siedem tysięcy dwieście) złotych powiększoną o należny podatek VAT tytułem zwrotu kosztów pomocy prawnej udzielonej pozwanej z urzędu w postępowaniu apelacyjnym.***

Sygn. akt I ACa 752/14

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z o.o. w W. wniósł o zasądzenie nakazem zapłaty na podstawie weksla od pozwanych: (...). G. i P. (...) spółki jawnej, M. H. (1), P. H., M. G. i Z. G. (1) solidarnie kwoty 313.680 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia 26 czerwca 2012 r. i kosztami procesu.

Sąd Okręgowy wydał w dniu 7 września 2012 r. nakaz zapłaty w całości uwzględniający powództwo.

Pozwana M. H. (1) wniosła zarzuty od nakazu zapłaty. W ich uzasadnieniu wskazała, że poręczyła weksel na prośbę męża, który obiecał, że dołoży środki finansowe do mieszkania córki stron za to właśnie, że pozwana zostanie poręczycielem. Nie wywiązał się z tych obietnic, przy czym pozwana nie brała udziału w działalności gospodarczej męża i nie może brać za nią odpowiedzialności, również z tego powodu, że nie ma na to środków finansowych.

Wyrokiem z dnia 20 września 2013 r. Sąd Okręgowy Warszawa-Praga w Warszawie utrzymał w mocy nakaz zapłaty w stosunku do pozwanej M. H. (1). W stosunku do pozostałych pozwanych nakaz zapłaty się uprawomocnił wobec jego niezaskarżenia.

Podstawa faktyczna i prawna wyroku jest następująca.

(...)”Z. G. i P. (...) spółka jawna w P. wystawiła w dniu 31 marca 2006 r. weksel własny z klauzulą bez protestu, który stanowił zabezpieczenie łączącej (...) spółkę z o.o. w W. i wystawcę, umowy leasingu maszyny poligraficznej. Poręczycielami wekslowymi zostali: M. H. (1), P. H., M. G. i Z. G. (1). (...)” Z. G. i P. (...) spółka jawna nie dokonała zapłaty kwoty 313.679,46 zł mimo wezwania do zapłaty sumy wekslowej. Zapłaty nie dokonali również poręczyciele, mimo wezwania do wykupu weksla (weksel - k. 9 , zeznania pozwanej - k.88).

M. H. (1) jest żoną P. H., współnika pozwanej spółki jawnej. Małżonkowie nie mieszkają razem od wielu lat, nie prowadzą wspólnie działalności gospodarczej, nie utrzymują kontaktów. Pozwana poręczyła wierzytelność na prośbę męża, nie badając sytuacji finansowej spółki, nie interesując się działalnością spółki i pozostałych współników. Pozwana przyjęła zobowiązanie z tytułu poręczenia a mąż obiecał, że przekaze córce środki finansowe na zakup mieszkania, czego jednak nie uczynił. Pozwana nie zdawała sobie sprawy z tego, że spółka nie posiada środków na spłatę środków należnych powodowi (zeznania pozwanej - k. 88).

Powód wykazał, że jest posiadaczem weksla wystawionego przez pozwaną spółkę jako weksel in blanco, który następnie został przez powoda wypełniony zgodnie z treścią zawartego porozumienia wekslowego. Wystawiony w dniu 31 marca 2006 r. weksel zawierał elementy konieczne dla stwierdzenia jego ważności, określone w art. 101 ustawy z dnia 28 kwietnia 1936 r. Prawo wekslowe (Dz.U.1936.37282) i jako taki stał się podstawą do wydania przez Sąd nakazu zapłaty na podstawie art. 485 § 2 k.p.c.

Pozwana nie podniosła zarzutów odnoszących się do wystawienia bądź wypełnienia weksla. Jej zarzuty, dotyczące sytuacji osobistej i powołujące się na brak wiedzy o sytuacji finansowej spółki, nie mogły zostać uwzględnione. Zobowiązanie z weksla ma charakter abstrakcyjny, co skutkuje tym, że podstawa prawna jego wystawienia co do zasady nie podlega badaniu i ocenie w razie prawidłowego wystawienia i wypełnienia weksla. Nie ma więc znaczenia, czy umowa zawarta między stronami została zawarta po dokładnym zapoznaniu się przez powoda z sytuacją spółki. Zgodnie z zasadą swobody umów strony samodzielnie podejmują decyzję co do zawarcia umowy, przyjmując na siebie ryzyko ewentualnego jej niewykonania. Aby to ryzyko zmniejszyć, strona powodowa zagwarantowała sobie jako formę zabezpieczenia wykonania umowy, wystawienie weksla przez dłużnika, poręczonego przez współników spółki jawnej i jej małżonków.

Podjmując decyzję o poręczeniu weksla pozwana miała możliwość zapoznania się z sytuacją spółki i podjęcia świadomej, rozważnej decyzji co do przyjęcia zobowiązania z tytułu poręczenia. Nie była w tym względzie w żaden sposób ograniczona, a brak działań zmierzających do

sprawdzenia stanu dłużnika obciąża jedynie pozwaną. Wskazane przez pozwaną zobowiązanie do pomocy przy zakupie mieszkania dla córki stron ma charakter uzgodnień rodzinnych, nie rodzących skutków prawnych i nie wykluczających możliwości podjęcia świadomej i swobodnej decyzji przez pozwaną co do poręczenia weksla. Również sytuacja majątkowa pozwanej nie ma znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy, nie odnosi się ona bowiem w żaden sposób co do zasadności żądania powoda. Może jedynie mieć znaczenie dla uzgodnień z wierzycielem co do spłaty zobowiązania. Jako podstawę utrzymania w mocy nakazu zapłaty Sąd wskazał na art. 496 k.p.c.

Pozwana M. H. (2) wniosła apelację, w której powtórzyła argumenty podniesione w zarzutach od nakazu zapłaty, w tym odwołała się do swojej trudnej sytuacji materialnej i zdrowotnej. Wniosła o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Strona powodowa wniosła o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów za drugą instancję.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje:

Apelacja nie jest zasadna.

Jak już zauważył Sąd Okręgowy, pozwana nie podniosła żadnych zarzutów formalnych pod adresem weksla i nie kwestionowała uwidocznionego na nim, własnego podpisu w charakterze poręczyciela. Zobowiązanie wekslowe ma charakter abstrakcyjny, co oznacza, że obowiązek zapłaty określonej sumy pieniężnej wynikającej z weksla jest niezależny od istnienia i ważności tzw. stosunku podstawowego, czyli umowy, jednostronnej czynności prawnej lub innego stosunku prawnego leżącego u podstaw zaciągnięcia zobowiązania wekslowego. Zobowiązanie wekslowe ma poza tym charakter bezwarunkowy a odpowiedzialność dłużników wekslowych, w tym poręczycieli weksla własnego, jest solidarna (art. 47 w zw. z art. 103 Prawa wekslowego).

Zgodnie z art. 32 w zw. z art. 103 in fine Prawa wekslowego poręczyciel wekslowy (awalista) odpowiada tak samo, jak ten, za kogo poręczył. Nie może zasłaniać się zarzutami osobistymi opartymi na jego osobistych stosunkach z osobą, za którą udzielił poręczenia oraz z wystawcą weksla. W szczególności poręczyciel nie może podnosić wobec posiadacza weksla, iż udzielił poręczenia wskutek podstępny, błędu, lub groźby osoby, za którą poręczył lub wystawcy weksla (I. Heropolitańska, Zarzuty przeciwko nakazowi zapłaty weksla, Warszawa 2000, s. 37,65; A.D. Szczygielski, Poręka wekslowa, Warszawa 1935, s. 24; S. Wróblewski, Prawo wekslowe i czekowe, Kraków 1936, s. 174). „Jeśli poręczenie podpisano na wekslu in blanco, poręczyciel odpowiada w tych granicach, w których odpowiada na podstawie art. 10 ten, za którego poręczył” (I. Rosenbliith, Prawo wekslowe, Komentarz, Warszawa 1994, s. 174).

Pozwana ponosi więc odpowiedzialność solidarną z dłużnikiem i pozostałymi poręczycielami wekslowymi, bez względu na motywów jakimi się kierowała dokonując poręczenia długu wekslowego spółki jawnej, w tym, czy miała świadomość w jakiej kondycji finansowej owa spółka się znajdowała w chwili poręczenia (w 2006 r.) jak również, czy poręczając miała dostateczne podstawy do przewidywania pogorszenia sytuacji spółki w przyszłości. Wobec zaś (spóźnionej) próby dowodzenia w toku rozprawy apelacyjnej „braku doręczenia pozwanej deklaracji wekslowej” wystarczy stwierdzić, że ważność poręczenia wekslowego nie jest uzależniona od istnienia deklaracji wekslowej.

Reasumując, istnienie ważnego, abstrakcyjnego zobowiązania wekslowego pozwanej, przesądza o konieczności uwzględnienia powództwa. Powołanie się w apelacji na brak pieniędzy i kłopoty ze zdrowiem wydaje się sugerować zastosowanie art. 5 k.c., do czego jednakże nie ma podstaw. Stosowanie tego przepisu jest z założenia dopuszczalne tylko wyjątkowo i musi mieć szczególne

uzasadnienie w powszechnie uznawanym systemie wartości, zasadach słuszności. Oddalenie powództwa na tej podstawie oznacza zawsze zaakceptowanie przez sąd sytuacji gdy, stan faktyczny w sprawie nie odpowiada stanowi prawnemu (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 19 marca 2014 r., I CSK 297/13, Lex nr 1526581). Wymienione w apelacji okoliczności są dość typowe i nie przemawiają za odmową przyznania wierzycielowi wekslowemu ochrony prawnej.

Z przedstawionych względów, przyjmując za swoje przytoczone ustalenia Sądu Okręgowego, Sąd Apelacyjny orzekł jak w wyroku na podstawie art. 385 k.p.c. Orzeczenie o kosztach uwzględni wynik sprawy (art. 98 k.p.c.) oraz wniosek ustanowionego z urzędu w postępowaniu drugoinstancyjnym pełnomocnika pozwanej o przyznanie kosztów nieopłaconej pomocy prawnej.